

Nr 370.

Av herr Huss, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 och 4 §§ förordningen den 30 juni 1937 (nr 655) angående bidrag från landsting och städer, som ej deltaga i landsting, till bestridande av kostnaderna för vård i vissa fall å karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet.

Under hänvisning till de taxehöjningar, som enligt särskilda avtal skett för utomlänspatienter på landstingssjukhusen, föreslås i Kungl. Maj:ts proposition nr 68 om ändrad lydelse av förordningen den 30 juni 1937 (nr 655) angående vissa bidrag för vård å karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet en utomordentligt kraftig ökning av legosängsavgiften och därmed landstingens vårdbidrag, när fråga är om vård av sjuka från annan del av riket än Stockholms stad eller Stockholms län på karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet.

Den föreslagna taxehöjningens storlek framgår bäst därav, att den f. n. utgående legosängsavgiften för nyssnämnda sjuka föreslås höjd från 7 kronor till 35 kronor per dag på allmän sal, alltså en ökning med 400 %.

En sådan åtgärd skulle innebära, att ett årligt kostnadsbelopp av cirka 4 milj. kronor enligt departementschefens egen uppskattning övervältras från staten till landstingen, landstingsstäderna och vårdsökande sjuka och detta även beträffande patienter, som intagits uteslutande för undervisningens behov, varvid kostnaden hittills alltid ansetts bära i huvudsak bäras och även burits av statsverket.

När Svenska landstingsförbundets styrelse tillstyrkt den i propositionen föreslagna taxeförhöjningen, har detta skett under den uttryckliga förutsättningen att landstingen bereddes kompensation i annan ordning. Detta krav avvisas dock kategoriskt av departementschefen.

Den allvarligaste invändningen mot den föreslagna taxeändringen är emellertid det förhållandet, att riksdagen så sent som år 1951 gjort ett principuttalande i taxefrågan i bestämd strid mot grundtanken i propositionen.

I samband med behandlingen av propositionen nr 123 år 1951 angående fortsatta förhandlingar rörande avtal om medicinsk undervisning vid Malmö allmänna sjukhus gjorde nämligen statsutskottet ett uttalande med anledning av en motion (II: 550), vari på grund av det första s. k.

utomlänsavtalets ogynnsamma inverkan på undervisningen och forskningen vid klinikerna i Lund och Malmö yrkats på upptagande av en diskussion om inrättande av riksplatser vid dessa sjukhus under de fortsatta förhandlingarna. Utskottets utlåtande godkändes av riksdagen.

Statsutskottet uttalade härvid följande: "Vad utskottet sålunda inhämtat bestyrker uppfattningen i motionen att genom ifrågavarande rekommendation (utomlänsavtalet: tillägg av referenten) uppkommit ett svårlöst problem. Detta bör emellertid behandlas i ett vidare sammanhang än som angivits i motionen. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t upptager denna fråga till behandling. Därvid bör å ena sidan eftersträvas, att icke relationen mellan olika legosängsavgifter kommer att medföra, att lasarettavdelningar vid kommunala sjukhus med resurser för att mottaga remissfall komma att stå helt eller delvis outnyttjade medan stockning måhända kan uppkomma vid de hel- eller halvstatliga sjukvårdsanstalterna. Å andra sidan bör beaktas, att icke sistnämnda sjukvårdsanstalter till följd av alltför högt satta vårdavgifter förlora något av sin rikskaraktär, vilken, såvitt nu är i fråga, får anses innebära att den vårdbehövande eller den för honom betalningsansvariga kommunala instansen icke bör betungas av ersättningen för lämnad vård. Frågan synes vara av den natur, att utredningen bör bedrivas med skyndsamt, så att förslag snarast kan föreläggas riksdagen."

Beklagligtvis lämnar den nu framlagda propositionen icke någon redovisning för den av riksdagen äskade och som brådskande betecknade utredningen. I stället innebär den ett förslag att beröva de statliga sjukhusen i Stockholm den rikskaraktär, som riksdagen enligt det anförda varit angelägen att bevara. Ännu mer markant är motsättningen mellan grundtanken i propositionen och riksdagens uttalande, att staten har det dominerande ansvaret för sjukvårdskostnaden vid statliga och halvstatliga sjukhus. Hänvisningen till att Stockholms stad och Stockholms läns landsting betala ett bidrag av 42 kronor för vård dag (för 1951) för de av dessa huvudmän disponerade vårdplatserna i karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet rubbar icke detta resonemang. Dessa vårdplatser äro nämligen icke riksplatser utan kommunala vårdplatser.

Det bör tilläggas, att ett bifall till propositionen skulle komma att för den medicinska undervisningen och forskningen vid de statliga stockholmssjukhusen medföra samma svårigheter som dem, vilka uppstått på grund av de s. k. utomlänsavtalen för klinikerna i Lund och Malmö. En nedslående rapport härom har av den medicinska fakulteten i Lund avgivits till universitetskanslern den 3 februari 1953 (se bilaga). En annan konsekvens bleve den, att de möjligheter till förbättring av förhållandena

vid sist nämnda sjukhus, som ett inrättande av riksplatser därstädes med relativt moderata vårdavgifter skulle ha kunnat medföra, spolierades.

Riksdagens uttalande angående taxorna för riksplatserna bör synbarligen tolkas så att dessa taxor böra sättas varken för högt eller för lågt. Det ligger då nära till hands att till grund för den nya taxesättningen lägga en jämförelse mellan penningvärdet år 1937, då den nu gällande förordningen utfärdades, och år 1953. Levnadskostnadsindex har från 1937 till 1953 stigit från 104 till 212. En förhöjning av legosängsavgiften för riksplatser vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet från 7 kronor till 15 kronor är därför sakligt motiverad, liksom en förhöjning av avgiften å halvenskilt rum till 25 kronor och för enskilt rum till 35 kronor, allt för dag. Riksdagen har att i detta sammanhang fastställa vårdbidragen från landsting och städer utom landsting. Detta vårdbidrag synes alltså med bibehållande av den i propositionen föreslagna avgiften av 3 kronor från den sjuke böra fastställas till 12 kronor. Då riksdagen i fortsättningen liksom hittills torde böra höras vid varje ändring, som vårdbidraget kan komma att undergå, bör förordningen uppenbarligen icke utformas så, att en automatisk höjning kan äga rum. En ändring av formuleringen av 1 § första och tredje styckena synes därför påkallad. Riksdagen torde vid sitt beslut om dessa vårdbidrag böra utgå från att vårdavgifterna för dag vid karolinska sjukhusets och serafimerlasarettets riksplatser fastställas till 15 kronor å allmän sal, 25 kronor å halvenskilt rum och 35 kronor å enskilt rum.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta

- A. att 1 § första stycket i förslaget till ny förordning erhåller följande ändrade lydelse: "Då någon för vård — — — han är boende, att till sjukhuset såsom bidrag till kostnaderna för vården erlægga ett belopp av tolv kronor för vårddag."
- B. att 1 § tredje stycket i förslaget till ny förordning erhåller följande ändrade lydelse: "Vårdbidraget skall utgå, oavsett huruvida vården meddelas å allmänt, enskilt eller halvenskilt rum."

Stockholm den 11 mars 1953.

Ragnar Huss.